

KONIEC OBMEDZENÍ. ČO ĎALEJ?

K 1. máju 2011 prestávajú pre nové členské krajiny, ktoré vstúpili do EÚ v r. 2004 platiť viaceré obmedzenia prístupu na rakúsky pracovný a podnikateľský trh.

V plnej miere sa to týka najmä zamestnanenckých pozícií (výkon práce na základe pracovnej zmluvy), ale aj podstatnej časti živnostenských činností. Niektoré činnosti je totiž možné na základe živnostenského listu vykonávať už dnes (najmä opatrovníctvo, upratovacie a pod. práce).

Od 1. mája 2011 sa teda trh otvára aj pre ďalšie činnosti a z tohto pohľadu nadobúda význam poznanie rakúskej právnej úpravy podnikania a živnostenskej činnosti, ako aj súvisiacich, resp. nadradených predpisov Európskej Únie.

Z noriem EÚ má zásadný význam **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií**, z rakúskych predpisov najmä **spolkový zákon č. 94/1994 BGBl¹ Živnostenský poriadok (Gewerbeordnung, ďalej len GewO)** v znení neskorších úprav.

Smernica 2005/36/ES si kladie za cieľ uľahčiť migráciu pracovnej sily v rámci EÚ a vychádza zo zásady, že kvalifikačné predpoklady pre výkon určitého povolania, získané v jednom členskom štáte EÚ, by mali postačovať na jeho výkon aj v iných členských krajinách. Ponecháva však štátom isté možnosti regulácie (napr. určiť minimálne kvalifikačné predpoklady pre výkon istého povolania, zavedenie ohlasovacej povinnosti a pod.).

Živnostenský poriadok (GewO) z r. 1994 predstavuje najdôležitejšiu právnu úpravu výkonu povolania a podnikania v Rakúsku, hoci túto oblasť upravuje aj celý rad ďalších zákonov, súvisiacich s jednotlivými živnosťami. Zásadné novely GewO boli prijaté v rr. 2002 a 2010 a boli orientované najmä na administratívne zjednodušenie podnikania a výkonu živností s vedomím, aký to má význam pre hospodársky rast a blahobyť krajiny.

Živnostenský poriadok sa vzťahuje na všetky samostatne profesionálne vykonávané činnosti, pokiaľ nie sú

- zákonom zakázané (napr. obchodovanie s narkotikami), alebo
- výslovne vyňaté (napr. poľné a lesné hospodárstvo, baníctvo), alebo
- slobodné povolania (lekári, notári a pod.)

---

¹ BGBl. = Bundesgesetzblatt (rakúska zbierka spolkových zákonov)

GewO, podobne ako Smernica 2005/36/ES, rozoznáva tzv. regulované povolania a voľné povolania.

Za **regulované povolania** sa považujú tie, u ktorých sa vyžaduje skúška (preukázanie) spôsobilosti na ich vykonávanie. Sem patrí väčšina remesiel, ale napr. aj povolania ako sprostredkovateľ práce, rôzni technici, inžinierske činnosti, maséri, realitní agenti, cestovné kancelárie a pod.. Podľa § 94 GewO sa za regulované povolanie (celkom ich zákon uvádza 82) považujú aj:

❖ **62. bezpečnostné služby** (detektívi z povolania, stráženie).

Podľa § 129 GewO **detektívne činnosti** zahŕňajú:

- poskytovanie informácií o súkromných vzťahoch osôb;
- výkon vyšetrovania v trestných veciach;
- získavanie dôkazov pre účely súdneho alebo správneho konania;
- pátranie po nezvestných, alebo skrývajúcich sa osobách, pisateľoch alebo odosielateľoch anonymných listov, pôvodcoch alebo šíriteľoch klebiet, ohováraní, podozrení a urážok;
- sledovanie a kontrola spoľahlivosti zamestnancov;
- sledovanie zákazníkov v obchodoch;
- ochrana osôb;
- vyhľadanie prístrojov na neoprávnený prenos zvuku a obrazu, elektronicky uložených dát a s tým spojených ochranných opatrení;

Títo detektívi nie sú oprávnení poskytovať informácie o finančných pomeroch fyzických a právnických osôb pre obchodné účely. Príslušný (živnostenský) úrad vydá detektívmu legitimáciu s fotografiou, ktorá postačuje na preukázanie totožnosti. Formu legitimácie určuje spolkový minister hospodárstva a práce nariadením.

Strážne činnosti v zmysle § 129 GewO zahŕňajú stráženie podnikov, budov, zariadení, stavenísk, pozemkov, hnutelných vecí a prevádzku stredísk núdzového volania, pričom vykonávajú aj nasledovné činnosti:

- zabezpečenie a regulácia pohybu osôb a vozidiel v podnikoch, budovách, na pozemkoch a dopravných komunikáciách všetkého druhu, osobitne aj kontrola dodržiavania právnych predpisov platných pre pohyb osôb a vozidiel, sprevádzanie vozidiel a (nebezpečných) nákladov, výkon bezpečnostných kontrol na úseku premávky osôb a vozidiel, včítane prevážaných alebo doručovaných batožín a zásielok;
- zabezpečenie a regulácia pohybu osôb a vozidiel na staveniskách, avšak bez ujmy na právach prevádzkovateľa stavby;

- vykonávanie prepravy zásielok peňazí a cenností cestnými vozidlami, pokiaľ na túto činnosť nie je potrebné povolenie podľa zákona o preprave tovarov;
- vrátnické služby;
- poriadková a kontrolná služba pri verejných podujatiach;
- služby podnikových hasičských a protipožiarnych zborov.

Používanie uniforiem pri výkone uvedených činností je viazané na súhlas spolkového ministra hospodárstva a práce, ktorý ho udelí len za predpokladu, že nehrozí zámena s uniformami štátnych bezpečnostných služieb / polície, colnej správy, justičnej stráže. Minister môže svoj súhlas odvolať, ak by podobnosť uniforiem vznikla v dôsledku zmeny uniformy niektorej z uvedených štátnych zložiek.

Do skupiny regulovaných patria aj čiastkové alebo doplnkové činnosti, ktoré sú nevyhnutné pre výkon regulovaných povolání alebo s nimi priamo súvisia. U týchto činností sa vyžaduje jednoduchší stupeň preukázania spôsobilosti (napr. oprava obuvi, nie však je výroba).

U **voľných povolání** sa takáto skúška (preukázanie) spôsobilosti nevyžaduje vôbec. To platí aj v prípade, ak sa činnosť vykonáva priemyselne (t.j. samotný majiteľ podniku nemusí preukázať odborné znalosti. Výnimku však tvorí napr. výroba zbraní, výbušnín, jedov a pod.).

*****

1. VŠEOBECNÉ PODMIENKY PRE ZALOŽENIE ŽIVNOSTI v Rakúsku sú pomerne jednoduché:

- rakúske občianstvo, alebo *občianstvo iného štátu EÚ* alebo Európskeho hospodárskeho priestoru (napr. švajčiarske);
- spôsobilosť na právne úkony a vek min. 18 rokov;
- absencia skutočností vylučujúcich udelenie oprávnenia (napr. súdne potrestanie za trestný čin², za finančné delikty a pod.);
- označenie miesta a v prípade potreby schválenie prevádzkárne (napr. bezpečnosť, ekológia prevádzky a pod.).

*****

---

² Napr. neodvedenie odvodov do sociálnej poisťovne, nelegálne zamestnávanie (na čierno), podvodný úpadok, poškodzovanie veriteľa alebo zvýhodňovanie jedného veriteľa, drogové delikty a pod. Niečo platí ako výluka pre všetky oblasti podnikania, iné len pre jednotlivé oblasti. Výluka platí, pokiaľ trest nie je zahladený.

2. PREDPOKLADY PRE VYKONÁVANIE REGULOVANÝCH POVOLANÍ stanovuje Spolkové ministerstvo hospodárstva a práce³ vždy osobitným nariadením.

Pre odbor **62. bezpečnostné služby** (detektívi z povolania, stráženie) platí Nariadenie Spolkového ministerstva hospodárstva a práce č. 82/2003 BGBI. (v znení nar. č. 399/2008 BGBI.) o predpokladoch pripustenia k regulovanému povolaniu „bezpečnostné služby“.

Podľa toho predpisu sa **odborná spôsobilosť na výkon detektívnych činností** preukazuje:

1. vysvedčením / osvedčením o

- úspešnom ukončení študijného smeru alebo kurzu odbornej vysokej školy a minimálne 1 rok trvajúcej odbornej praxi z výkonu niektorej činnosti podľa § 129 GewO, alebo o jednoročnej praxi staršieho odborného / riadiaceho pracovníka bezpečnostného alebo policajného riaditeľstva;
- úspešnom ukončení vyššej odbornej školy a minimálnej jeden a pol roka trvajúcej odbornej praxi z výkonu niektorej činnosti podľa § 129 GewO, alebo o rovnako dlho trvajúcej praxi ako radový príslušník spolkového žandárstva, spolkových bezpečnostných služieb alebo kriminalista;
- úspešnom ukončení strednej odbornej školy alebo učiliska a minimálnej 2 roky trvajúcej odbornej praxi z výkonu niektorej činnosti podľa § 129 GewO, alebo o rovnako dlho trvajúcej praxi ako radový príslušník spolkového žandárstva, spolkových bezpečnostných služieb alebo kriminalista;
- minimálne 5 rokov trvajúcej odbornej praxi z výkonu niektorej činnosti podľa § 129 GewO, alebo o rovnako dlho trvajúcej praxi ako radový príslušník spolkového žandárstva, spolkových bezpečnostných služieb alebo kriminalista.

a vysvedčením o úspešnom zložení skúšky spôsobilosti.

Odborná spôsobilosť na výkon strážnych činností sa preukazuje

1. vysvedčením / osvedčením o

- úspešnom absolvovaní obchodnej akadémie alebo analogickej školy a minimálne 1 a pol ročnej odbornej praxi;
- úspešnom absolvovaní vyššej odbornej školy alebo analogickej školy, alebo obchodného učiliska a minimálnej 2 ročnej odbornej praxi;
- úspešnom absolvovaní všeobecno-vzdelávacej vyššej školy alebo strednej odbornej školy a minimálnej 2 ročnej odbornej praxi;

---

³ Aj tu sa podchvíľou reorganizuje, takže raz je to ministrestvo práce, zdravotníctva a sociálnych vecí, inokedy ministerstvo hospodárstva a práce, alebo ministerstvo hospodárstva, rodiny a mládeže. Podľa toho, kto práve potrebuje byť ministrom. Ako doma-☺

- minimálnej 7 ročnej odbornej praxi

a vysvedčením / osvedčením o úspešne zloženej skúšky spôsobilosti.

2. vysvedčením /osvedčením o

- úspešnom ukončení niektorého z uvedených študijných smerov, alebo odborného kurzu príslušnej odbornej vysokej školy: právne vedy, sociológia, sociálna a hospodárska štatistika, národohospodárstvo, podniková ekonomika, aplikované podniková ekonomika, medzinárodná podniková ekonomika, medznárodné ekonomické vzťahy, obchod, hospodárska pedagogika, stavebníctvo, strojárstvo a
- minimálne 1 ročná odborná prax. Táto prax sa musí spočívať najmä vo vypracovaní plánov zabezpečenia objektov, určovaní noriem pre rozdeľovanie služieb zamestnancov, riadiacej činnosti na úseku účtovníctva, miezd a kalkulovania nákladov a mala by byť vykonaná v podniku poskytujúcom bezpečnostné služby, alebo vo verejnej bezpečnostnej službe / polícii, justičnej stráže, colníctva alebo v armáde.

Pokiaľ nie je požadovaná spôsobilosť preukázaná stanoveným spôsobom, môže príslušný orgán (úrad) rozhodnúť aj na základe predložených podkladov o vzdelaní a doterajšej praxi a pri pozitívnom posúdení potvrdiť individuálne schopnosti uchádzača, avšak vždy len na čiastočný výkon daného povolania.

V prípade uchádzačov o licenciu na tento typ podnikania z iných štátov Európskej únie⁴, ktorí nie sú vylúčení z trestnoprávných dôvodov,² rozhoduje otázku o dostatočnosti ich kvalifikácie na žiadosť Spolkové ministerstvo hospodárstva, rodiny a mládeže za predpokladu, že kvalifikáciu

- získali v niektorom zo štátov EÚ, EHP alebo vo Švajčiarsku (ďalej len EÚ)
- táto zodpovedá druhu, obsahu a rozsahu požiadaviek uvedených v Smernici Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií.

*****

---

⁴ Vztáhuje sa aj na členské štáty Zmluvy o EHP (= európsky hospodársky priestor, napr. Island, Nórsko) a na Švajčiarsko

3. FORMA (SPÔSOB) UZNANIA KVALIFIKÁCIE

závisí potom od konkrétneho druhu živnostenskej / podnikateľskej činnosti a v zmysle § 373 GewO môže byť kvalifikácia:

- a/ uznaná
- b/ považovaná za rovnocennú.

V prípade povolania **62. bezpečnostné služby** (detektívi z povolania, stráženie) sa doklady o kvalifikácii z členských štátov EU považujú za rovnocenné s rakúskymi (§ 373d GewO 1994).

Pri podaní žiadosti sa použije príslušný formulár (viď **príloha 1**), ktorý je potrebné doplniť o nasledovné doklady (buď v origináli⁵ alebo v notársky overenej kópii. V prípade, že dokumenty sú vyhotovené v inom, než v nemeckom jazyku, je potrebné priložiť overený úradný preklad):

- doklad o štátnom občianstve členského štátu EÚ⁴;
- výpis z registra trestov domovského štátu, alebo štátu pôvodu, nie starší ako 3 mesiace;
- potvrdenie o kvalifikácii žiadateľa vydané príslušným úradom domovského štátu alebo štátu pôvodu podľa prílohy VII Smernice 2005/36/ES;
- ďalšie doklady o kvalifikácii (napr. doklady o vzdelaní a spôsobilosti, živnostenské oprávnenie, vysvedčenia zo školy alebo učiliska a pod.).

*****

4. ZAČIATOK ČINNOSTI

Samozrejme, pre každú živnostenskú činnosť je potrebné živnostenské oprávnenie (povolenie). Na prijímanie žiadostí je oprávnený vždy len **miestne príslušný okresný úrad** alebo (v niektorých mestách) **magistrát**. To je jediný úrad, ktorý je potrebné pri zakladaní podniku navštíviť (**princíp „ONE STOP SHOP“**). S výkonom podnikateľskej činnosti možno začať prakticky ihneď po doručení dokladov a potvrdení potrebných na prihlásenie živnosti úradu.

Živnosť možno prihlásiť ústne, písomne, e-mailom alebo online cez internetový formulár. Oznámenie musí obsahovať označenie živnosti, sídlo a údaje zadávateľa a doklady

---

⁵ Doklady budú po skončení konania vrátené

uvedené v predošlom bode. Pri zakladaní spoločnosti sa okrem uvedeného vyžaduje aj výpis z obchodného registra.

U niektorých živností sa pred zápisom do živnostenského registra **preveruje spol'ahlivosť** uchádzača (napr. staviteľ, tesársky majster, elektrotechnik, plynár, výroba liečiv, bezpečnostné služby, zbrojár, inkasanti, cestovné kancelárie, míneri – práca s výbušnami).

Pri zakladaní novej firmy je potrebné zároveň zabezpečiť prihlásenie sa do sociálnej poisťovne, na daňovom úrade a prihlásenie zamestnancov do regionálnej zdravotnej poisťovne.

Rakúsky štát podporuje zakladanie nových podnikov rozličnými stimulmi. Podľa zákona č. 483/2002 BGBl. o podpore zakladania nových firiem existujú rôzne úľavy na daniach a poplatkoch – napr. oslobodenie od kolkových a súdnych poplatkov, od dane z pozemku, či spoločenskej dane.

Živnostenský list sa v čase elektronickej administrácie ako forma dokladu už prežil a na jeho miesto nastúpil **výpis zo živnostenského registra**. Pri splnení všetkých predpokladov úrad do 3 mesiacov od právne účinného prihlásenia sa zapíše žiadateľ a do živnostenského registra, o čom ho vyrozumie zaslaním výpisu z registra.

*****

5. PODNIKANIE SUBJEKTOV Z KRAJÍN EÚ V RAKÚSKU

Podnikateľské subjekty z iných členských štátov EÚ môžu na území Rakúska vyvíjať činnosť

- dočasne a príležitostne ako cezhraničné poskytovanie služieb
- na základe zriadenia sídla / pobočky v Rakúsku

a/ Cezhraničné poskytovanie služieb

Štátni príslušníci členských štátov EÚ⁴, ktorí majú trvalý pobyt v tomto členskom štáte a oprávnené tam vykonávajú niektorú z činností, na ktorú je možné použiť ustanovenia GewO, môžu túto činnosť vykonávať prechodne a príležitostne aj v Rakúsku za rovnakých podmienok ako domáci občania.

Povinnosť osoby preukázať spôsobilosť na výkon v Rakúsku regulovaných živností odpadá, ak

- je vykonávaná živnosť/povolanie regulovaná aj v domovskom členskom štáte (čl. 3 ods. 1, písm. a/ Smernice 2005/36/ES), alebo
- má príslušné vzdelanie z regulovaného odboru (čl. 3 ods. 1, písm. e/ Smernice 2005/36/ES), alebo
- poskytovateľ služby túto v štáte pobytu vykonával najmenej dva roky počas predchádzajúcich 10 rokov.

Oznámenie o poskytovaní služieb

Pri činnostiach, ktoré sú v Rakúsku regulované, je potrebné Spolkovému ministerstvu hospodárstva, rodiny a mládeže zaslať tzv. oznámenie o poskytovaní služieb. Toto oznámenie je potrebné posielat' za každý rok, v ktorom má podnik zámer poskytovať svoje služby aj na území Rakúska. Formulár pre právnické a fyzické osoby vid' v **prílohách 2 a 3**.

Či, resp. pre ktoré oblasti nejaká firma podala oznámenie o poskytovaní služieb, je možné bezplatne zistiť v databáze „**Dienstleisterregister**“ Spolkového ministerstva hospodárstva, rodiny a mládeže (<https://dlr.bmwfj.gv.at/Search/SearchCompany.aspx>).

b/ zriadenie sídla alebo pobočky v Rakúsku

Podnik, ktorý má tento záujem, musí podať „prihlášku na podnikanie“ na príslušnom okresnom úrade (magistráte), v ktorého obvode sa nachádza budúce sídlo. Právnické osoby musia byť okrem toho zapísané do rakúskeho obchodného registra.

V prípade, že sa jedná o prihlásenie podnikania v regulovanej oblasti, je nutné predpísaným spôsobom (vid' vyššie) preukázať spôsobilosť, čo je možné dosiahnuť aj cestou uznania diplomu.

*****

Sumarizácia:

- od 1.5.2011 sú podmienky na podnikanie v Rakúsku pre naše firmy rovnaké ako pre domácich občanov (to ešte neznamená, že jednoduché. Byrokracia tu má hlboké korene a je košatá.);
- možno podnikat' ad hoc (dočasne a prechodne) z domu na základe oznámenia o vykonávaní služieb (formuláre 2 a 3);
- možno zriadiť pobočku fy priamo v Rakúsku;
- konatkuje sa vždy len jeden úrad (príslušný okresný alebo magistrát), ktorému sa zašlú všetky potrebné podklady v nemečine.

ÚSPECH PODNIKANIA ZARUČENÝ NIE JE!!!